КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ РИНКУ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ПОСЛУГ

СТАХІВ І. М.
здобувач кафедри економіки підприємства
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна

Фізична культура і спорт є невід'ємною частиною сучасного способу життя. В теперішніх умовах спортивно-оздоровчі послуги використовуються суспільством для різнобічного фізичного і духовного розвитку, зміцнення здоров'я, профілактики захворювань, формування здорового способу життя, подовження творчого довголіття, організації розумного і цікавого відпочинку населення. У теперішній час ступінь розвитку спортивно-оздоровчої сфери є одним із факторів, що впливає на темпи розвитку суспільства, рівень і якість життя населення, ділову активність.

Роль та комерціалізація спорту зумовлені в значній мірі його соціальною значимістю в сучасному суспільстві. Незважаючи на зростаючу роль комерційного аспекту, спорт вищих досягнень не є продуктом, придатним до відтворення в великому масштабі. Як об'єкт конкурентної діяльності, спорт перетворюється у видовище, частину індустрії розваг, яка, в свою чергу, є ринком корпоративної реклами й об'єктом широкого висвітлення засобами масової інформації [2, с. 27].

Роль фізичної активності й оздоровчих видів спорту в підтримці й зміцненні здоров'я населення є визнаною в усьому світі.

Сучасні економічні системи являють собою складні конгломерати взаємодіючих між собою ринків та суб'єктів господарської діяльності, кожен з яких виконує певні функції. Будь-яке підприємство або галузь займають своє місце в системі суспільного розподілу праці, задовольняє потреби особливих груп споживачів.

Спортивно-оздоровчій сфері властиві всі атрибути нематеріального виробництва – вироблений галуззю продукт не має відчутної форми і предметного втілення [1, с. 159]. Однак це не означає, що його немає. Спортивно-оздоровча сфера виробляє такі продукти, як здоров'я, довголіття, розвага, цікаве дозвілля.

З економічної точки зору фізичну культуру і спорт правомірно розглядати як вид суспільно корисної діяльності з надання різноманітних послуг, що відноситься до невиробничої сфери і тому прямо не бере участь у виготовленні матеріального продукту.

Виробництво і надання послуг, які задовольняють різні особисті потреби населення, припускають забезпечення цієї діяльності цілим рядом умов матеріально-технічного, організаційного та кадрового характеру, а саме: розвиток мережі фізкультуро-спортивних споруд та організацію обслуговування їх відвідувачів під час навчально-тренувальних занять, спортивних змагань та видовищних заходів; професійну підготовку кадрів; проведення науково-дослідної роботи; виробництво і реалізація спортивних товарів; ремонт і прокат інвентарю та інше.

Названі види діяльності забезпечуються підприємствами (організаціями), що відрізняються приналежністю до різних сфер народного господарства, спрямованістю своєї основної діяльності, але їх інтегроване функціонування як єдиного господарського комплексу з єдиним координуючим органом управління об'єктивно виправдано тим, що вони разом, на основі взаємозалежності задовольняють одні й ті ж потреби людей у заняттях фізичними вправами і видами спорту. Саме це є одним з найважливіших підстав стверджувати, що фізична культура і спорт сформувалися в галузь народного господарства.

Економіка спортивно-оздоровчої сфери, повинна демонструвати особливості, притаманні кожній окремо взятій країні, наприклад у Німеччині це насамперед домінуюче становище спортивних спілок і клубів; в США – зразковий професійний командний спорт. В Україні становлення економіки спорту необхідно для того, щоб з найбільшим ефектом використовувати те, що ще залишилося від минулого, показати можливі резерви ресурсного забезпечення спортивно-оздоровчої сфери, а в кінцевому підсумку – для збереження здоров'я нації. Спорт – це одна з небагатьох галузей, де Україна все ще конкурентоспроможна. І сьогодні, коли все більше людей шукають баланс між стресом і відпочинком, хочуть знайти своє покликання, зберігаючи здоров'я і відчуваючи себе працездатними, фізична культура, спорт, оздоровлення, профілактика і реабілітація – це якраз і є ті поняття, які тісно пов'язані з успіхами будь-якого сучасного суспільства. Якщо ми хочемо мати в майбутньому здорову націю – зараз потрібні фахівці, які розуміють, що вплив спортивно-оздоровчого характеру на суспільство це значно більше, ніж рекорди, перемоги і медалі, що дана сфера є частиною економіки і управління у професійному, комерційному або у будь-якому іншому напрямку і вимагає відповідних методів і форм.

Подібно іншим галузям економіки, інвестиції у спортивну сферу призводять до мультиплікаційного ефекту – капіталовкладення в людські ресурси приносять кратне збільшення первинних інвестицій. У спортивно-оздоровчій сфері є свої споживачі і виробники, свої ринкові і неринкові інститути, власна індустрія, гармонійно вбудована в національну та міжнародну економіку.

Економіка спортивно-оздоровчої сфери покликана вирішувати такі завдання:

– накопичувати і систематизувати економічні знання в галузі фізичної культури і спорту;

– генерувати нові знання і дослідження у сфері економіки фізичної активності та оздоровлення суспільства;

– виявляти і формулювати економічні проблеми, що виникають в процесі розвитку господарських відносин у сфері фізичної культури і спорту, а також вказувати шляхи їх вирішення;

– визначати тенденції розвитку економічних процесів у вітчизняному та зарубіжному спорті, прогнозувати їх напрямок і динаміку;

– надавати практичні рекомендації щодо підвищення ефективності господарських відносин.

Спортивно-оздоровча сфера як галузь економіки та бізнесу на теренах України розвинена поки що слабо. В нашій країні склався стеоретип, що досліджувана сфера не відноситься до галузі економіки, а виступає як соціальна ланка. В багатьох розвинених країнах спортивно-оздоровчі послуги

включаються в галузь економіки, оскільки, вони приносять не лише соціальний ефект, але й дохід державі, що вкрай необхідно в цей складний політично-економічний період, який триває в Україні.

Література:

1. Площинська А. Розвиток державної політики в галузі фізичної культури та спорту в сучасній Україні / А. Площинська // Молода спортивна наука України. – 2008. – Вип. 12, т. 2. – С. 158-162.
2. Экономика физической культуры и спорта / под ред В. У. Агеевца. – Москва: Физкультура и спорт, 1983. – 135 с.

ОСОБЛИВОСТІ КАПІТАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

СУХОСТАВЕЦЬ А. І.
доцент кафедри економіки
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

Для України важливим питанням є забезпечення сталого розвитку з врахуванням раціонального розвитку всіх організаційно-правових форм господарювання, а особливо сільськогосподарських кооперативів. На сьогоднішній день в Україні простежується тенденція до прискорення формування кооперативних об'єднань з ініціативи центральних органів влади з метою підвищення рівня капіталізації сільськогосподарських підприємств.

Такі процеси не повинні набувати ознак директивності на рівні обласних чи районних органів місцевого самоврядування чи всеохоплення в країні, інакше він втратить позитивний потенціал якісних структурних зрушень та приведе до вихолощення ідеї, оскільки не забезпечить необхідної взаємодії, реальної зацікавленості та довіри інвесторів. Крім того, за визначенням, кооперативна модель успішна в силу здатності її суб'єктів реалістично оцінювати місцеві факторні та інституційні передумови розвитку, що актуалізує необхідність її ініціювання «знизу».

За даними конференції ООН зі сталого розвитку «РІО+20» та ФАО у зв'язку з прогнозованим зростанням чисельності населення в світі, яка за оцінками до 2050 року перевищить 9 мільярдів чоловік, з яких приблизно дві третини будуть жити в містах, то світове сільське господарство повинно буде прогодувати майже на 2 мільярди людей більше, ніж сьогодні [1; 2].

Для цього було запропоновано активізувати зусилля з досягнення цілей у галузі сталого розвитку та, зокрема, щодо викорінення бідності та голоду, а саме, для країн що розвиваються, за рахунок збільшення обсягу державних і приватних інвестицій в стійке ведення сільського господарства, управління земельними ресурсами та розвиток сільських районів [3]. Де в основні напрямки інвестицій та підтримки в сільське господарство включено:

– стійкі методи ведення сільського господарства;